

Miljø- og Fødevareministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 1. juni 2017
Sagsnummer: 2017-439

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat til rådsmøde (miljø) den 19. juni 2017.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

EU og internationalt
Den 31. maj 2017
MFVM 287

SAMLENOTAT
Rådsmøde (miljø) den 19. juni 2017

1. Handlingsplan for naturen, mennesket og økonomien
- Vedtagelse af rådskonklusioner *Side 2*
KOM (2017) 198 final
2. Ændring af direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr *Side 5*
- Tidlig forelæggelse
KOM (2017) 38

a. Kommissionens ”Handlingsplan for naturen, mennesket og økonomien”

- Rådskonklusioner

KOM (2017) 198 final og SWD (2017) 139

Nyt notat

Resumé

Det maltetiske formandskab har udarbejdet udkast til rådskonklusioner vedr. Kommissionens handlingsplan for den videre gennemførelse af naturdirektiverne frem mod 2020. Handlingsplanen er blevet udarbejdet som opfølgning på det fitnessstjek af naturdirektiverne, der blev afsluttet i december 2016, og med henvisning til en analyse udført af EU's Revisionsret. Handlingsplanen rummer fire prioriteter med henblik på forbedret gennemførelse af naturdirektiverne, herunder forbedret vejledning og formidling af viden, øget politisk ejerskab og håndhævelse, styrket finansiering af Natura 2000 og bedre synergi med EU-medfinansiering samt bedre involvering af interessenter. Rådskonklusionerne til støtte for Kommissionens handlingsplan forventes vedtaget på miljørådsmødet 19. juni 2017. Regeringen kan støtte udkastet til rådskonklusioner.

Baggrund

Det maltesiske formandskab har den 8. maj 2017 oversendt udkast til rådskonklusioner vedrørende Kommissionens Handlingsplan for natur, mennesker og økonomi, der retter sig mod at styrke gennemførelsen af de to naturdirektiver. Rådskonklusionerne forventes vedtaget på rådsmøde 19. juni 2017, hvor handlingsplanen er sat på dagsordenen.

Fuglebeskyttelsesdirektivet (EU/147/2009) og habitatdirektivet (93/42/EØF) forpligter medlemslandene til at beskytte en lang række arter og naturtyper i EU, herunder i de særligt udpegede Natura 2000-områder. Kommissionen har gennemført en evaluering, et såkaldt fitnessstjek, af direktiverne. Fitnessstjekket konkluderede, at naturdirektiverne er velegnede til at bevare EU's biodiversitet, og at der er dokumentation for, at en målrettet indsats virker. Kommissionen påpeger, at der er en lang række udfordringer i implementeringen af direktiverne, herunder mangler i gennemførelse og håndhævelse af reglerne, mangler i udpegning og beskyttelse af Natura 2000-områder, begrænsede midler til bevaring og genopretning, begrænset kendskab til direktiverne hos lokale og regionale myndigheder og manglende sektorintegration af naturhensyn i andre politikker.

Kommissionen besluttede på baggrund af fitnessstjekket at udarbejde en handlingsplan med henblik på at forbedre gennemførelsen af naturdirektiverne frem til og med 2020. Handlingsplanen rummer fire overordnede prioriteter med 15 konkrete handlinger, der er nærmere uddybet i et arbejdsdokument fra Kommissionen. Prioriteterne er:

- A) *Forbedre vejledning og formidling af viden og sikre en bedre sammenhæng i de bredere samfundsøkonomiske mål.*

Formålet er bl.a. at sikre en mere ensartet gennemførelse gennem forbedret vejledning om fortolkning af direktiverne, øget adgang til data om beskyttelsen og øget kendskab til økosystemers og biodiversitetens samfundsmæssige betydning.

- B) *Etablere politisk ejerskab og forbedre overholdelsen.*

Formålet er at øge dialogen mellem Kommissionen, medlemslande og interessenter. Den bilaterale dialog mellem Kommission og medlemslande foreslås at skulle ske i forbindelse med opfølgningen på Kommissionens evaluering af medlemslandenes gennemførelse af miljølovgivningen (Environmental Implementation Review). For at forbedre overholdelse af direktiverne skal det bl.a. sikres, at udpegning af Natura 2000 kommer på plads, at samarbejde på tværs af medlemslande om naturbevaring styrkes, og at der udarbejdes handlingsplaner for særligt truede arter og naturtyper til understøttelse af medlemslandenes arbejde. Håndhævelsen skal styrkes.

- C) *Styrke investeringer i Natura 2000 og forbedre synergier med EU's finansieringsinstrumenter.*

Omkostningerne til gennemførelse af Natura 2000 er på EU-niveau skønnet 5,8 mia. euro/år, mens de årlige fordele er anslået til 200-300 mia. euro/år. Knaphed på midler underminerer effektiviteten af naturdirektiverne og handlingsplanen sigter på at øge muligheden for at anvende EU-midler til natur samt fremme brugen af private midler. Kommissionen forventes endvidere frem mod næste budgetperiode i samarbejde med medlemslandene at videreudvikle anvendelsen af de såkaldte Prioriterede Handlingsprogrammer, som medlemslandene udarbejder for at afdække behovet for finansiering af Natura 2000. Kommissionen agter endvidere at omprioritere midler inden for LIFE-programmet, så midler til natur og biodiversitet øges med 10 %.

D) Bedre kommunikation og opsøgende arbejde, inddragelse af borgere, interessenter og lokalsamfund.

Kommissionen ønsker sammen med Regionsudvalget at styrke videns udveksling mellem myndigheder samt at øge formidlingen af Natura 2000 gennem oplysningskampagner og aktiv inddragelse af befolkningen i forvaltningen.

Formål og indhold

Det maltetiske formandskabs udkast til rådskonklusioner ligger meget tæt op ad Kommissionens handlingsplan og har til formål at understøtte arbejdet med gennemførelse af planen.

I konklusionerne anerkendes resultatet af fitnessstjekket og behovet for at intensivere arbejdet med at gennemføre naturdirektiverne til gavn for såvel biodiversitet som befolkning.

Konklusionerne hilser bl.a. velkommen, at Kommissionen lægger op til forbedrede vejledninger, bl.a. med henblik på at reducere unødige konflikter og sikre fleksible tilgange indenfor rammerne af direktiverne med højere grad af involvering af interessenter. Konklusionerne støtter endvidere et intensiveret samarbejde mellem Kommission, medlemslande og interessenter.

I forhold til finansiering peger konklusionerne især på den store betydning af landbrugsfondene til naturindsats og anerkender behovet for at forbedre mulighederne for at støtte indsatsen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet afgiver ikke udtalelser til rådskonklusioner. Parlamentet har i forbindelse med fitnessstjekket afgivet en rapport, hvis konklusioner stort set svarer til resultatet af fitnessstjekket, og hvis anbefalinger i vid udstrækning lægger op til de samme handlinger, som rådskonklusionerne omhandler.

Nærhedsprincippet

Ikke relevant i forhold til rådskonklusionerne, der vedrører gældende ret. Der lægges ikke op til ændringer.

Gældende dansk ret

Naturdirektiverne er i dansk ret gennemført med en række regler, der danner grundlag for udpegning, beskyttelse og forvaltning af Natura 2000-områder, samt danner grundlag for at beskytte arter i overensstemmelse med direktiverne.

Natura 2000-områderne er omfattet af den såkaldte Natura 2000-planlægning, der fastsætter målsætninger for områderne og rammerne for forvaltningen, herunder omfanget af aktiv indsats i planperioden. Desuden er der gennemført lovgivning, der i overensstemmelse med habitatdirektivet sikrer, at nye aktiviteter m.v. ikke skader Natura 2000-områderne, samt om beskyttelse af arter. Reglerne findes især i miljømålsloven, naturbeskyttelsesloven, skovloven og jagt- og vildtforvaltningsloven, men også en række sektorlove (fiskerilov, energilove etc.).

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget til rådskonklusioner handler om gældende ret og har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget.

Der lægges i Kommissionens handlingsplan op til at øge investeringerne i Natura 2000 og øgede muligheder for EU-medfinansiering. I Danmark er der allerede i forbindelse med Natura 2000-planerne besluttet omfanget af de midler, der frem til 2021 skal gå til Natura 2000-forvaltning. I den forbindelse er der i planperioden afsat 1,8 mia. kr., især som EU-landdistriktsordninger, til bl.a. naturpleje i Natura 2000-områder, hvilket der er redegjort for overfor Kommissionen i det danske aktionsprogram for Natura 2000.

Kommissionen lægger op til at øge LIFE-budgettet til natur og biodiversitet med 10 %, hvilket vil ske indenfor den gældende LIFE-ramme. Den øgning giver mulighed for realisering af flere naturprojekter med LIFE-tilskud, herunder projekter som indgår i regeringens naturpakke. Omprioriteringen, som Kommissionen kan gennemføre med en delegeret retsakt efter LIFE-forordningen, vil tilsvarende reducere muligheden for at opnå LIFE-tilskud til andre projekter end natur. Søgningen på projekter til andet end natur har dog været aftagende og en omprioritering vil i praksis ikke skærpe konkurrencen.

Høring

Sagen blev drøftet på EU-miljøspecialudvalgsmøde den 24. maj 2017. Der fremkom en bemærkning.

Dansk Naturfredningsforening (DN) bemærkede, at man overordnet set vurderer det maltesiske formandskabs forslag til rådskonklusioner som positive, omend ret generelle, og bakker op om at Danmark støtter disse. Dertil fremkom DN med en række bemærkninger til den kommenterede dagsorden: DN ønsker, at afsnittet om økonomiske konsekvenser tillige reflekterer de anslåede økonomiske fordele for samfundet ved at gennemføre Natura 2000 (som angivet i baggrundsafsnittet). DN fremhævede, at man generelt finder den danske holdning vedrørende ønsket om øget fleksibilitet i administration af direktivernes regler for problematisk. Derudover udfordrede DN oplægget til regeringens holdning om, at Danmark ikke pålægges yderligere byrder i form af bl.a. dataindsamling, i det man understregede at yderligere dataindsamling, kan blive nødvendigt for at leve op til direktivets rapporteringskrav. Endelige understregede DN vigtigheden af at sætte fokus på anvendelse af landbrugsfondene til naturbeskyttelse, samt at Danmark i større omfang bør målrette anvendelsen af landbrugsfondene til at forvalte områder med stor naturværdi og Natura 2000-områder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være generel opbakning til rådskonklusionerne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens handlingsplan og formandskabets udkast til rådskonklusioner.

Regeringen vil i det videre samarbejde med Kommissionen særligt understrege behovet for at skabe større fleksibilitet i administrationen af direktivernes regler vedrørende Natura 2000 og beskyttelse af arter. Regeringen vil endvidere lægge vægt på, at medlemslandene ikke pålægges yderligere byrder i form af dataindsamling m.v.

I forhold til spørgsmålet om finansiering vil regeringen lægge vægt på, at konklusionerne ikke foregriber de kommende forhandlinger om det samlede EU-budget 2021-2027. I forhold til den gældende ramme (2014-2020), er det Danmarks holdning, at der fortsat skal arbejdes på at skaffe muligheder for at finansiere eksempelvis naturpleje m.v. indenfor de eksisterende fonde.

Regeringen vil også i det videre arbejde understøtte en aktiv inddragelse af interessenter, hvilket er en integreret del af dansk gennemførelse af EU-regler.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har endnu ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg.

b. Ændring af direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr

- Tidlig forelæggelse

KOM (2017) 38

Revideret notat

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS 2) på specifikke områder, hvor der på baggrund af erfaringer er blevet konstateret, at reguleringen er uhensigtsmæssig eller, hvor bestemmelserne om anvendelsesområdet skaber markedsforvridning. Forslaget har til formål at regulere et nærmere afgrænset område, og der er således ikke tale om generel gennemgang, idet en sådan er fastsat til at finde sted inden 22.juli 2021, i henhold til direktivets artikel 24,stk.2.

Forslaget er fremsat i henhold til Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 114 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedr. det indre markeds funktion.

Forslaget vurderes at have en neutral virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser.

Regeringen er enig i nødvendigheden af at strømline direktivet og sikre et effektivt indre marked samtidigt med, at der sikres et højt beskyttelsesniveau.

Regeringen agter derfor at støtte forslaget, idet der arbejdes for, at den kommende generelle gennemgang af direktivet specifikt adresserer en fastholdelse af en frist for, hvornår kommissionen skal have behandlet en ansøgning om fornyelse af en specifik undtagelse fra direktivet, der ikke strækker sig ud over gyldigheden af undtagelsen.

Baggrund

Kommissionen har den 26.januar 2017 fremlagt forslag KOM (2017) 38 af den 26.1.2017 til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (på engelsk electric and electronic equipment, EEE).

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294, hvorefter Europa-Parlamentet og Rådet efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg, vedtager de foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion.

Forslaget er i overensstemmelse med RoHS-direktivets artikel 24, stk.1, hvorefter Kommissionen skal undersøge behovet for at ændre direktivets anvendelsesområde med hensyn til EEE, som omhandlet i direktivet og om nødvendigt fremlægge et lovgivningsforslag vedrørende eventuelle yderligere udelukkelse vedrørende dette EEE.

Den almindelige lovgivningsprocedure indledes med, at Europa-Kommissionen fremsender forslaget til ændring af direktivet til Europa-Parlamentet og Rådet, hvorefter forslaget kan udsættes for op til tre behandlinger i Europa-Parlamentet og Ministerrådet.

Forhandlingerne mellem Ministerrådet og Europa-Parlamentet foregår navnlig gennem supplerende trepartsmøder (triloger) mellem Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Europa-Kommissionen.

Formål og indhold

Direktiv 2011/65/EU, også kaldet RoHS 2, er en opdatering af direktiv 2002/95/EF (RoHS 1), og fastsætter regler om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (EEE). RoHS 2 er en udvidelse af det tidligere direktiv. I RoHS 2 blev der indført nye og bredere definitioner for EEE, baseret på en ny definition af elafhængigheden, ligesom anvendelsesområdet blev udvidet til at omfatte nye kategorier af EEE som medicinsk udstyr og overvågnings – og reguleringsinstrumenter samt andet EEE, som ikke er dækket af de andre kategorier i direktivet.

Da Kommissionens forudgående effektivitetvurdering af direktivet (RoHS 1) ikke havde vurderet alt EEE, som blev omfattet af RoHS 2, fik Kommissionen i direktivet via artikel 24, stk. 1, beføjelser til at undersøge behovet for at ændre direktivets anvendelsesområde. Kommissionen har foretaget denne vurdering og konstateret en række problemstillinger, som kan medføre utilsigtede følgevirkninger og derved påvirke EU-markedet, producenterne og borgerne samt få negative økonomiske, miljømæssige, sociale og kulturelle konsekvenser.

Kommissionen har derfor fremsat forslag om at ændre reguleringen på specifikke og afgrænsede områder, hvor der på baggrund af erfaringer er blevet konstateret, at reguleringen er uhensigtsmæssig eller, hvor bestemmelserne om anvendelsesområdet skaber markedsforvridning. Kommissionen ønsker således at undtage to specifikke produktgrupper fra direktivets anvendelsesområde. Dertil vil Kommissionen ensarte reglerne dels for aktiviteter på det sekundære marked i form af f.eks. reparation af EEE, dels for selve reservedelene, der bruges til at reparere EEE og dels for genbrug af reservedele fra gammelt elektronisk udstyr, for at undgå forskelsbehandling mellem forskellige typer EEE.

Udover de nævnte fem områder ønsker Kommissionen at slette en tidsfrist for, hvornår Kommissionen er forpligtet til senest at træffe afgørelser vedrørende ansøgninger om fornyelser af gældende undtagelser for EEE til begrænsningerne af stoffer i direktivet. Desuden ønsker Kommissionen at indføre en maksimal gyldighedsperiode for fornyelser af undtagelser under kategori 11, som er de EEE i RoHS 2, som ikke er omfattet af de øvrige kategorier, således at alle kategorierne har tilknyttet en maksimal gyldighedsperiode.

De fem områder er følgende:

- 1) Aktiviteter på det sekundære marked som fx videresalg og handel med brugte varer for de EEE, der ikke var omfattet af RoHS 1 (f.eks. medicinsk udstyr) og som er blevet placeret på markedet før reglerne i RoHS 2 trådte i kraft.
- 2) Reservedele til EEE, der ikke var omfattet af RoHS 1 og som er blevet placeret på markedet før reglerne i RoHS 2 trådte i kraft.
- 3) Genbrug af reservedele fra gammelt EEE, der ikke var omfattet af RoHS1 i nyt EEE.
- 4) Den specifikke produktgruppe mobile ikke-vejgående maskiner til professionelt brug med ekstern strømforsyning, fx visse rengøringsmaskiner og minemaskiner, samt
- 5) Den specifikke produktgruppe pibeorgler.

Aktiviteter på det sekundære marked

For aktiviteter på det sekundære marked, såsom videresalg af EEE samt reparation, udskiftning af reservedele, renovering og genbrug, er der i RoHS 2 en frist til den 22.juli 2019, hvorefter EEE, som ikke var en del af RoHS 1, dvs. medicinsk udstyr og overvågnings – og reguleringsinstrumenter, samt andet EEE, som ikke er dækket af de andre kategorier i direktivet, ikke længere må gøres tilgængelige på markedet. Denne frist gælder for nævnte typer EEE, også selv om det blev bragt på markedet før reglerne i RoHS 2 trådte i kraft.

Derimod kan EEE i produktgrupperne under de kategorier, som allerede fandtes i det første RoHS direktiv, og som blev overført til RoHS 2, stadig gøres tilgængelige på markedet efter en eventuel reparation, selv om det er af ældre dato. Dette skaber en uoverensstemmelse for aktiviteter på det sekundære marked under RoHS 2 og er derfor ikke på linje med EU's produktlovgivningsprincipper. Her ønsker Kommissionen at ensarte reglerne således, at de nye produktkategorier bliver underlagt de samme betingelser, som de øvrige produktkategorier.

Selv om der hovedsageligt er tale om at direktivets ensartes, vil tilpasningen ydermere være en fordel for den cirkulære økonomi, idet produkterne vil kunne sælges på det sekundære marked og dermed genbruges, hvilket forlænger produkternes levetid.

Reservedele

For visse reservedele til EEE, der ikke var omfattet af RoHS 1, er der tillige en frist til den 22.juli 2019, hvorefter disse reservedele ikke længere må anvendes medmindre de overholder kravene i RoHS 2. Fristen gælder reservedele til EEE, som ikke er dækket af andre kategorier i direktivet (f.eks. elektriske vinduer og hæve sænke-borde).

Reservedele til øvrige grupper af EEE, som fandtes på markedet før gældende regler i RoHS 2 trådte i kraft, må derimod fortsat anvendes, selvom de ikke overholder kravene i direktivet. Dette skaber en forskelsbehandling mellem de forskellige grupper af reservedele til EEE. Her ønsker Kommissionen ligeledes at ensarte anvendelsen således, at reservedele til EEE, som ikke er dækket af andre kategorier i direktivet fortsat må anvendes efter den 22.juli 2019, på linje med dem til de specificerede kategorier.

RoHS direktivet bygger på princippet ”repaired-as-produced”, der har betydet, at produkterne har kunnet få forlænget deres levetid, fordi det var tilladt at producere reservedele magen til de dele, der fandtes i produktet da det blev markedsført. Virksomhederne har således ikke skulle udvikle nye produktionslinjer i forbindelse med produktion af reservedele. Dette har sikret, at der reelt var reservedele på markedet, som har været med til at forlænge produkternes levetid og dermed understøttet den cirkulære økonomi.

Selv om der her hovedsageligt er tale om at direktivet ensartes, vil indførelsen af ”repaired-as-produced” princippet for visse reservedele til EEE, der ikke var omfattet af RoHS 1, understøtte den cirkulære økonomi.

Der er i dag ikke mulighed for at genbruge reservedele fra ældre EEE, som er blevet en del af anvendelsesområdet i forbindelse med RoHS 2, i nyt EEE. Det er ellers muligt for de typer EEE, der var en del af anvendelsesområdet i RoHS 1 i en tiårig periode under særlige vilkår om lukkede kredsløb. Kommissionen ønsker at ensarte reglerne således, at det bliver muligt at genbruge reservedele fra ældre EEE også for de nye kategorier i RoHS 2 på samme måde som for RoHS 1 EEE.

Mobile ikke-vejgåede maskiner med ekstern strømkilde

For mobile ikke-vejgående maskiner til professionelt brug udelukker RoHS 2 kun maskiner med indbygget strømkilde, men ikke maskiner, som skal forbindes til ekstern strømkilde. Det vil sige, at to typer maskiner, som i øvrigt er identiske og ofte laves i samme produktionslinje og sammensættes på det samme samlebånd, betragtes som forskellige, udelukkende på grund af deres strømforsyning. Kommissionen har derfor fremsat forslag om at ændre formuleringen af den allerede gældende undtagelse så den også omfatter mobile ikke-vejgående maskiner til professionelt brug, som skal forbindes til ekstern strømkilde.

Pibeorgler

Pibeorgler er omfattet af RoHS, fordi 99 % af pibeorgler, som bliver bygget i dag, indeholder mindst én elektrisk blæser. En elektrisk blæser er nødvendig for at frembringe lyden i orglet, idet lyden kommer, når en tangent trykkes ned og således åbner for luftstrømmen. Legeringen af bly og tin er nødvendig for at frembringe den ønskede lyd. Det er ikke muligt at erstatte bly i den legering, der bruges til piberne med et andet metal og gøre pibeorgler blyfrie. Derfor har denne produktgruppe vist sig at være u hensigtsmæssigt påvirket af direktivet, idet en omfattelse af direktivet er uforholdsmæssigt i forhold til, hvad man ønsker at beskytte.

Produktion af pibeorgler er en meget lille nicheproduktion, som har en lukket livscyklus. Pibeorgler har en levetid på 100-400 år, og når orglerne ikke kan repareres mere, bliver piberne ikke kasseret, men derimod genanvendt i deres oprindelige form eller smeltet ned og lavet om til nye piber. Når piberne smeltes, er temperaturen i smelteprocessen for lav til at udlede blyrøg i miljøet. Piberne smeltes ved 300 til 350 grader celsius, og blyrøg fremkommer først ved en temperatur på 480 grader eller derover. Der vil derfor ikke være

nogen nævneværdige miljø- eller sundhedsmæssige konsekvenser ved at undtage pibeorgler fra RoHS direktivet. Kommissionen foreslår derfor at undtage pibeorgler fra direktivets anvendelsesområde.

Gyldighedsperiode for undtagelser

Derudover ønsker Kommissionen at fjerne bestemmelsen om en tidsfrist for, hvornår Kommissionen senest skal træffe afgørelse om ansøgninger vedrørende fornyelse af undtagelser til specifikke anvendelser af EEE. Der er på nuværende tidspunkt krav om, at en ansøgning vedrørende fornyelse af en undtagelse skal indgives senest 18 måneder før den eksisterende undtagelse udløber. Samtidigt er der en bestemmelse om, at Kommissionen skal træffe afgørelse senest seks måneder før undtagelsens udløb, hvilket betyder, at Kommissionen kan have mindre end 12 måneder til at træffe en afgørelse om fornyelse af en undtagelse. Da dette har vist sig ikke at kunne lade sig gøre i praksis, grundet de mange obligatoriske proceduremæssige skridt i vurderingen af ansøgningen om fornyelse, ønsker Kommissionen at fjerne denne bestemmelse, idet artikel 5, stk. 5, i direktivet dikterer, at den eksisterende undtagelse forbliver gyldig, indtil Kommissionen har truffet afgørelse om eventuelle ansøgninger vedrørende fornyelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Udtalelse fra Europa-Parlamentet foreligger endnu ikke, idet forslaget endnu ikke har været oversendt til Europa-Parlamentet. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets Miljøudvalg, der er det ledende udvalg.

Nærhedsprincippet

Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, idet det sammenskriver og reviderer eksisterende EU-lovgivning.

Gældende dansk ret

RoHS 2 direktivet er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 1331 af 17. november 2016 om begrænsning af import og salg samt fremstilling til eksport inden for EU af elektrisk og elektronisk udstyr, der indeholder visse farlige stoffer. Denne bekendtgørelse udgør således gældende dansk ret på dette område.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning ved ændring af bekendtgørelse nr. 1331 af 17. november 2016 om begrænsning af import og salg samt fremstilling til eksport inden for EU af elektrisk og elektronisk udstyr, der indeholder visse farlige stoffer (RoHS-bekendtgørelsen).

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige, herunder kommuner og regioner, eller konsekvenser for EU's budget.

Genoprettelsen af det sekundære marked og bestemmelserne om reservedele for visse EEE vil få ubetydelig eller slet ingen negativ økonomisk, social eller miljømæssig virkning. Udelukkelsen af ledningsforbundne mobil ikke-vejgående maskiner til professionelt brug fra RoHS forventes at få ubetydelig eller ingen negativ økonomisk, social eller miljømæssig og sundhedsmæssig virkning.

Derimod vil det sekundære marked og bestemmelser om reservedele have økonomiske fordele, som følge af yderligere markedsmuligheder, sociale fordele, herunder øget adgang til medicinsk udstyr for hospitaler i EU samt en besparelse på 1,2 mia.kr. på EU-plan, hvis hospitalerne beholder muligheden for at videresælge og købe brugt medicinsk udstyr.

Såfremt pibeorgler og ledningsforbundne mobile ikke-vejgående maskiner fortsætter med at være omfattet af RoHS, kan det medføre tab af arbejdspladser og ubegrundede yderligere omkostninger. Undtagelsen af pibeorgler fra direktivets anvendelsesområde kan afbøde et tab på op mod 90 % af arbejdspladserne i sektoren og et årligt tab på op mod 480 mio.kr på EU-plan inden 2025. Dette svarer til mellem 3.000 -3.300

arbejdspladser på EU-plan frem til 2019. Derudover kan de foreslåede ændringer i direktivet lette administrationsbyrden for erhvervslivet i forbindelse med færre ansøgninger om dispensation.

I forhold til økonomiske konsekvenser vil manglende viden om, hvornår undtagelser i praksis udløber kunne gå ud over innovation og vækst, da usikkerheden gør det vanskeligt for virksomheder, som udvikler alternativer at planlægge tidspunktet for introduktion af nye produkter på markedet.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet forslaget i overvejende grad omhandler nicheproduktioner, som ikke vil give nogen nævneværdige miljø- eller sundhedsmæssige fordele ved at være omfattet af ROHS 2-direktivet. Desuden vil det både miljømæssigt og økonomisk være en fordel at reparere, og derved forlænge levetiden for et produkt, i stedet for at kassere det. Det estimeres, at forslaget, for så vidt angår det sekundære marked, herunder reservedele, vil medføre miljømæssige fordele i form af forebyggelse af produktionen af mere end 3.000 ton farligt affald i EU. Derudover vil en længere forlænget levetid for EEE føre til yderligere besparelser i energi og råmaterialer.

I forhold til miljøbeskyttelsen kan det i forbindelse med fornyelse af undtagelser have negative konsekvenser, at der ikke er en tidsfrist for Kommissionens behandling af ansøgninger om fornyelser af undtagelser, som sikrer, at undtagelser udløber i henhold til den fastsatte gyldighedstid, hvis det viser sig, at en undtagelse ikke opfylder kravene for at kunne fornyes. Da undtagelser i henhold til direktivet i dag forbliver gyldige indtil Kommissionen træffer afgørelse, vil en fjernelse af tidsfristen dog i praksis have en status quo effekt.

Høring

Kommissionen har, fra 2012 til 2015, afholdt tre offentlige høringer à 12 ugers varighed og fire møder for interesserede parter, hvilket har været med til at udforme Kommissionens fremsatte forslag.

Forslaget har været i høring i EU Miljøspecialudvalget den 14. – 20. februar 2017, og der er i den forbindelse ikke indkommet høringssvar.

Forslaget blev drøftet på EU-Miljøspecialudvalgsmøde den 24. maj 2017. Der var ingen bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes overordnet en bred opbakning til Kommissionens forslag. En gruppe af lande forventes at stille sig tvivlende til Kommissionens forslag om at fjerne tidsfristen for behandling af ansøgninger om undtagelsesfornyelser.

Regeringens generelle holdning

Danmark støtter de tiltag, som Kommissionen har fremsat. Regeringen er dog betænkelig ved, at der ikke er en tidsfrist for, hvornår Kommissionen skal træffe afgørelse om ansøgninger vedrørende fornyelser af specifikke undtagelser fra direktivet. Da det har vist sig ikke at være praktisk muligt for Kommissionen at færdiggøre behandlingen inden for tidsfristen, mener Regeringen, at der skal findes en holdbar løsning. Regeringen arbejder derfor for, at problemstillingen bliver adresseret i forbindelse med den generelle gennemgang af direktivet, som skal være færdig i 2021.

I Kommissionens effektvurdering blev det vurderet, at pga. den positive samfundsøkonomiske effekt for elektriske cykler i form af mulighed for motion for svagelige, skulle elektriske cykler undtages fra direktivet. Halvdelen af cykelmodellerne overholder allerede reglerne og Kommissionen har derfor valgt ikke at fremsætte forslag om, at elektriske cykler undtages. Regeringen støtter Kommissionens tilgang til dette.

Kommissionens forslag til direktivændringer omhandler ikke direktivet generelt, men alene visse forhold, der er omfattet af udvidelsen af anvendelsesområdet, som blev indført med RoHS 2. Regeringen kan endvidere støtte, at Kommissionen foretager en generel gennemgang af hele RoHS direktivet i senest den 22. april 2021 og vil i den forbindelse arbejde for, at direktivet understøtter den danske indsats for cirkulær økonomi og Kommissionens handlingsplan for cirkulær økonomi "Closing the Loop" af 2. december 2015.

Tidligere forelæggelser for Folketinget

Der er oversendt grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. februar 2017. Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

Uddybende forhandlingssituation

Forslaget er blevet drøftet i Rådets miljøarbejdsgruppe, og i formandskabets kompromisforslag af 8. maj 2017 har formandskabet valgt at holde fast i fjernelsen af tidsfristen. Til gengæld foreslås et nyt krav i direktivet om, at Kommissionen pålægges pligt til at meddele ansøger, medlemsstater og Europa-Parlamentet en tydelig tidsplan for, hvornår behandlingen af en ansøgning om undtagelsesfornyelse forventes afsluttet. Dvs. en imødekommelse af det danske forslag og en yderligere styrkelse ved, at det foreslås skrevet ind i direktivet.